

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

B. Alberti Doctoris Magni ex Ordine Prædicatorum Episcopi Ratisponensis De Adhærendo Deo Libellvs

**Johannes <de Castello>
Albertus <Magnus>**

Antverpiae, 1621

Cap. XXVI. Quòd Albertus efficitur Prouincialis Teutoniæ, & quid gessit in illo officio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44148

Librorum expositor ob difficultatem reperiatur. Inde & beatus Hieronymus, vt creditur, inter Ecclesiasticos Scriptores excellentissimum Areopagitam non posuit; quoniam eius Libros sic eminentes ad communem notitiam deputandos non putauit. nec mirum, cum ipsemet diuinus Dionysius Catholicos obtestatione adstrinxit, ne imperitæ multitudini, sed solis doctis sua scripta, quasi multorum capacitatem excedentia reuelarent, vt patet in principio Ecclesiasticæ hierarchiæ.

CAPVT XXVI.

Quòd Albertus efficitur Prouincialis Teutoniæ, & quid gessit in illo officio.

SED dum venerabilis Albertus tamquam stella in firmamento gloriosis radiaret exemplis, ad illuminandumque ceteros potens esset scientia qua eminenter effulsit; secundum Ordinis ritum ad Prouincialatus officium per Teutoniæ prouinciam in Capitulo Prouinciali WORMATIÆ anno Domini

mini M. CC. LIV. celebrato, per Fratres eligitur. In hoc officio non tantum administratione regiminis praefuit, sed & æmulatione iustitiæ & rectitudinis ex Religionis feruore, quem in seipso seruabat. Cuncta enim quæ Apostolicæ perfectioni aduersantur ne subintrarent, operando, docendo, reuocando remissiùs agentes, peruenerabilis tamquam verus pastor lupum arcens, instanter abegit: vnde Ordinem nuper à beato Dominico inchoatum, atque in partibus Italiae, Francia, & Hispaniæ Conuentibus ampliatur, insuper in omni sanctitate adornatum, Albertus eundem Ordinem in Alamanniæ partibus pari studio intentus, augmentare numero & merito satagebat, ostendens se sanctissimi Patris Dominici prolem clarissimam, ac Euangelicæ paupertatis amatorem. Nam quantum humilitatem & paupertatem Albertus dilexerit, hoc facto euidenter ostenditur, quòd Monasteria sui Ordinis per totam Alamanniam diffusa, incipiens ab Austria, & ita ulterius vsque ad Sueniam, Bauariam, Alsatiam, per lineam quoque Rheni atque Mosellam vsque ad Brabantiam

inclusiue; insuper per totam Saxoniam, Westphaliam, Misniam, Thuringiam, Hollandiam, Holsatiam, aliasque partes circa Lubecam ad mare sitas in propria persona pedester incedendo visitauerit, non habens æs in zona, sed cum Fratribus ostiatim panem mendicando, Apostolicæ perfectionis æmulator factus est, idem volens à Fratribus per omnia obseruari. In Actis enim, cum ipse electus esset in Prouincialem, ita habetur: *Infra terminos pro officio prædicationis exercendo, nulli omnino in curru licentia concedatur, & sine causa legitima cum nullo dispensetur ad eundum in curru vel biga. Causas autem legitimas dicimus, si sit transitus per desertum, ubi hospitia vel victualia non inueniantur; vel si ad infirmum, de cuius periculo timetur ex mora Fratris, oportet festinare; vel si Fratrem extra infirmatum necesse sit per uecturam in domum deduci; vel si Princeps ex causa urgente ad locum aliquem vocet, ad quem sine mora oporteat festinare. Qui secus fecerit, pro quolibet die disciplinam in medio in conspectu omnium accipiat, & in terra sedendo in pane & aqua ieiunet. Et hanc pœnam per dispensationem nolumus rela-*

relaxari. In sequenti autem Capitulo Augustensi grauius puniuit sui mandati transgressores, absoluendo hos Priores, Hildensheimensem, Purgensem, Cremensem. De Priore Cremensi sic infert: *Iniungimus ei pro currisatione, & propter duorum Conuersorū receptionem sine licentia, septem dies in pane & aqua, quinque Psalteria, & quinque disciplinas. Priori Mindensi quinque dies in pane & aqua, & quinque Missas, tria Psalteria, & tres disciplinas, quia venit eques ad Capitulum. Fratribus Treuerensibus, per quos introducta fuerunt mulieres in Chorum, claustrum, hortum & officinas, tres dies in pane & aqua, tria Psalteria, tres disciplinas. Item Fratres qui vsi sunt curribus vel equitaturis hoc anno ad Capitulum veniendo, vel alijs sine necessitate & licentia, sustineant poenam grauis culpa. hæc ex Actis Alberti cum esset Prouincialis.*

Ecce quantum in ijs quæ purè cærimonialia sunt, in quibus etiam Fratres transgredientes, si tamen sine contemptu factum fuerit, nullam culpam nec venialem, nec mortalem, vt Constitutio dicit, sed solam poenam ad arbi-

trium Prælati incurrunt; iste Religionis zelator Albertus voluerit rigorem disciplinæ ab aliis, quemadmodum præcellerat exemplo, inuiolabiliter obseruari; quamuis simplex Prior & Vicarius in curratione & similibus, pro loco & tempore, iuxta Constitutionis dictum posset dispensare. Non ergo Religiosi quicumque aliorum Ordinum, vel Clerici aut sæculares velint iudicare seu scandalizari, si aliquid de ijs quæ videntur contra Ordinis professionem esse, cum perspexerint ab aliquo non obseruari; dum nesciunt an de substantialibus sint Religionis, vel de genere ordinationum in cærimonialibus: in quibus qua necessitate, utilitate, & licentia habita dispensetur, ignorant, maximè cum non sint ex natura sua peccata, nec ex vi professionis, vt præmissum est. Nullum enim illorum propter quæ, vt iam dictum est, venerabilis Albertus grauem pœnam imposuit Fratribus qui transgressi fuerant, est aliquo modo alicui Fratri Prædicatorum Ordinis peccatum nec veniale nec mortale; sed pœna iniungenda stat in arbitrio Prælati, sicut & dispensatio, quod

quod clarum est ex Constitutionibus Ordinis. Nec tamen Fratres ob hoc hæc paruiendant, qui proficere in melius semper tenentur; ne, dum minima negligunt, defluant ad maiora. Aliud similiter ex istis Actis venerabilis Alberti non paruum documentum possunt sumere quicumque in Prælatione sunt constituti, cum cernunt manifestè quanta pietas ipsi seueritati quam exercuit adiuncta fuit, feriendo negligentes; quia prudenter putat vineam, ut salubriùs crescat; nec gladium interemptionis admittit, qui fimo correptionis in melius proficere nouerit arbusta quàm incisione. Contra cuius prudentiæ exemplum multi vinitores spirituales, qui custodes vineæ Domini sabaoth positi sunt, facientes, destructores, imò interfectores fiunt, antequam custodes esse incipiunt: ij planè qui alligant onera grauia & importabilia super humeros hominum, nouas constitutiones accumulantes, cum nec ipsi quæ antè statuta sunt obseruant. sed & minor querela in ijs esset, si non præcepta & censuras excommunicationum & suspensionum addendo, multipliciter

regni

regni cælorum aditum præcludentes, animas illaquearent, ne dicam necarent: quos notando Albertus iste prudens pastor & pius non solum exemplis suis reuocat, sed & verbo docendo salubriter instruit, dicens in Postilla circa illud Matthæi xxiii. *Alligant enim onera importabilia super humeros hominum*, ita proseguendo sermonem: *Ecce austeritas: sequentes Roboam, qui dixit: Pater meus imposuit vobis iugum graue, quod ego grauius faciam. Pater meus cecidit vos flagellis, & ego cadam vos scorpionibus. Horum imitatores esse videntur qui Religiosis Regulam canonicam & approbatam super Euangelium professis, tota die novas Constitutiones ingeminant, & præcepta graua plus quam ferre possit humana fragilitas. hæc Albertus.*

Sed & idem Albertus tales reprehendendo iterum notat Ioannis x. circa illud: *Qui non intrat per ostium in ouile ouium. vbi septem ponit quæ vtile faciunt ouile; scilicet, quod sit molle ad accubandum, mundum ad quiescendum, calidum ad fouendum, firmum ad defendendum, pabulosum ad nutrien-*

nutriendum, & largum ad recipiendum, & adunatum ad congregandum. quæ septem prosequitur sic inquit: *Mollities autem est per Prelatorum mansuetudinem, mundum per castitatem, calidum per charitatem, firmum per fortitudinem, pabulosum per verbi Dei eruditionem, largum per temporalium liberam distributionem, adunatum autem per vnanimitatem.* De mansuetudine dicit summus opilio: *Discite à me quia mitis sum & humilis corde: iugum enim meum suauē.* Galat. vi. *Instruite illum in spiritu lenitatis. Non talem caulam habuerunt illi de quibus dicitur Ezechielis xxiv. Cum austeritate imperabatis eis, & dispersi sunt greges mei. Tales sunt proclini ad pœnas infligendas, proni ad sententias promulgandas.* hæc Albertus; qui ibidem singulas præmissas septem condiciones ouilis per Scripturam canonicam dilatando probat.

Matth. 23.

EA-